

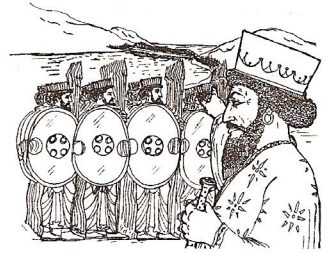


Η ΕΝ ΤΑΙΣ ΘΕΡΜΟΠΥΛΑΙΣ ΜΑΧΗ (α)

«Ἐπεὶ ὁ Ξέρξης, βασιλεὺς ὧν τῶν Περσῶν, τὸν στόλον παρεσκεύαζεν, ἐν νῶ ἔχων πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα καταστρέφεται, οἱ τῶν Ἑλλήνων πρῶτοι συνήλθον εἰς τὴν Κόρινθον καὶ ἐσκόπουν τί δεῖ πράττειν. Πολὺν δὲ χρόνον ἠπόρουν· μείζονα γὰρ στρατὸν εἶχεν ὁ Ξέρξης ἢ πάντες οἱ Ἕλληνες καὶ πλέονας ναῦς. Τέλος δὲ ἔδοξεν αὐτοῖς τοὺς βαρβάρους ἀμύνειν ἐν ταῖς Θερμοπύλαις· ἐκεῖ γὰρ κατὰ μὲν γῆν τὰ ὄρη οὕτω πρόσκειται τῇ θαλάττῃ ὥστε ὀλίγοι πρὸς πολλοὺς

Οἱ Ἕλληνες ἀνδρείοτατα
μαχόμενοι τοὺς βαρβάρους
ἤμυνον.

ἀνδρείοτατα = μάλα ἀνδρείως



ὁ στόλος (τοῦ στόλου)

καταστρέφομαι : δοῦλον ποιέω

συν-ἤλθον : ἅμα ἦλθον

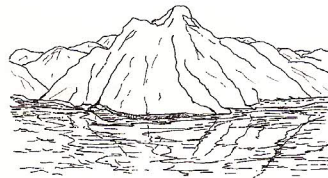
ἡ Κόρινθος (τῆς Κορίνθου)

μείζονα... ἢ...

ὁ στρατός (τοῦ στρατοῦ)

= ἡ στρατιὰ

αἱ Θερμοπύλαι
(τῶν Θερμοπυλῶν)



τὰ ὄρη πρόσκειται τῇ θαλάττῃ
: ἡ θάλαττα προσκλύζει πρὸς
τὰ ὄρη

δύνανται : οἱοί τ'εἶσι



αἱ νῆες διὰ τὸν πόρον
διαπλέουσιν
(ὁ πόρος, τοῦ πόρου)

] < > [
στενός,
-ής, -όν

] < ————— > [
οὐ στενός



ὁ Λακεδαιμόνιος
(τοῦ Λακεδαιμονίου) : πολίτης
τῆς Λακεδαίμονος
ὁ Λεωνίδης (τοῦ Λεωνίδου)



ὁ ὀπλίτης
(τοῦ ὀπλίτου)
(< ὄπλον)
: ἀνὴρ
ἐνόπλιος

προσ-βάλλω

ἐπι-πέμπω

δύνανται μάχεσθαι, κατὰ δὲ θάλατταν
πόροι εἰσὶ στενοὶ ἐν μέσῳ τῆς τε Εὐβοίᾳς
καὶ τῆς ἡπείρου. Μαθόντες οὖν οἱ 15
Ἕλληνες ὅτι ὁ Ξέρξης ἤδη πρὸς τὴν
Ἑλλάδα πορεύεται, τὸν Λεωνίδα
ἐπεμψαν, βασιλεῖα ὄντα τῶν Λακεδαι-
μονίων, ἐπτάκις χιλίους ἔχοντα ὀπλίτας.
Οὗτοι δὲ ἀφικόμενοι εἰς τὰς Θερμοπύλας 20
παρεσκευάζοντο ἀμύνειν τοὺς βαρβάρους
τῇ Ἑλλάδι.

Ὁ δὲ Ξέρξης ἀφικόμενος εἰς τὰ στενὰ
στρατὸν ἔχων μέγιστον δῆ, τέτταρας μὲν
ἡμέρας ἡσύχαζεν· ἤλπιζε γὰρ τοὺς 25
Ἕλληνας ἀποφεύξεσθαι ἰδόντας τὸ
πλῆθος τοῦ στρατοῦ. Τῇ δὲ πέμπτῃ ἡμέρᾳ
— οἱ γὰρ Ἕλληνες ἔτι ἀκίνητοι ἔμενον —
τὸν στρατὸν ἐκέλευσεν εὐθὺς προσβαλεῖν.
Οἱ δὲ Ἕλληνες ἀνδρειότατα μαχόμενοι 30
τοὺς βαρβάρους ἡμῦνον. Τέλος δὲ
βασιλεὺς τοὺς Πέρσας ἐπέπεμψεν οὓς

ἐπτάκις sette volte
οὗτος, αὕτη, τοῦτο (gen.
τούτου, ταύτης, τούτου)
questo

ἐλπίζω spero
τοὺς Ἕλληνας ἀποφεύ-
ξεσθαι che i greci sa-
rebbero fuggiti

“ἄθανάτους” ἐκάλει, ἀνδρειοτάτους ὄντας
 τῶν στρατιωτῶν, ἐλπίζων τούτους γε
 35 ῥαδίως νικήσειν τοὺς Ἑλληνας. Ἐπεὶ δὲ
 καὶ οὗτοι συνέβαλον, οὐδὲν ἄμεινον
 ἔπραττον ἢ οἱ ἄλλοι, ἐν τοῖς στενοῖς
 μαχόμενοι καὶ οὐ δυνάμενοι τῷ πλήθει
 χρῆσθαι. Βασιλεὺς δὲ τὴν μάχην
 40 θεώμενος τρὶς ἀνέδραμεν, ὡς λέγουσιν,
 ἐκ τοῦ θρόνου, φοβούμενος ὑπὲρ τοῦ
 στρατοῦ.»



Η ΕΝ ΤΑΙΣ ΘΕΡΜΟΠΥΛΑΙΣ ΜΑΧΗ (Β)

«Τῇ δ' ὕστεραίᾳ οἱ βάρβαροι αὐθις
 προσβάλλοντες οὐδὲν ἄμεινον ἔπραττον

τούτους... νικήσειν *che*
questi avrebbero vinto
 συμβάλλω *mi scontro*

χράομαι, inf. χρῆσθαι
 (+ dat.) *servirsi di, usare*
 τρὶς *tre volte*

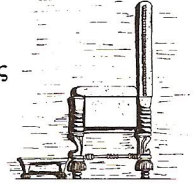
ἀνδρειοτάτος, -τάτη, -τατον

ὁ στρατιώτης (τοῦ
 στρατιώτου) < στρατός

ἄμεινων, ἄμεινον
 < ἀγαθός (*comp.*)

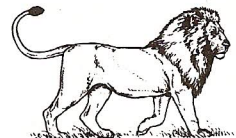
δυνάμενοι :
 δυνατοὶ ὄντες

ἀνατρέχω
 : ἐξαίφνης
 ἐπαίρω ἑμαυτόν, ὁ θρόνος
 ἀναπηδάω (τοῦ θρόνου)



Οἱ Ἕλληνες μνῆμα
 ἐποίησαν τῷ Λεωνίδῃ, ὡς
 ἀνδρὶ ἀρίστῳ γενομένῳ,
 λέοντα λίθινον.

τὸ μνῆμα (τοῦ μνήματος)
 λίθινος, -η, -ον < λίθος



ὁ λέων (τοῦ λέοντος)

ὥς = ἐπεὶ

φράζω (φραδ-) : λέγω

ἡ ἀτραπὸς (τῆς ἀτραποῦ)
: στενὴ ὁδός

ταύτῃ τῇ ὁδῷ : εἰς ταύτην
τὴν ὁδόν

ἀπο-πέμπω

ὁ Σπαρτιάτης (τοῦ Σπαρτιάτου)
= ὁ Λακεδαιμόνιος

πολλαπλάσιος, -α, -ον :
πολλῷ πλείων

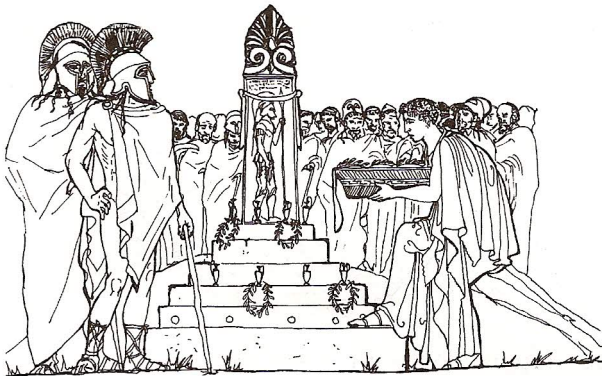
ἢ τῇ προτεραΐᾳ. Ὡς οὖν ἡπόρει ὁ Ξέρξης, 45
προσῆλθε πρὸς αὐτὸν ἀνὴρ τις τῶν
Ἑλλήνων, Ἐφιάλτης ὀνόματι, ἔφρασέ τε
τὴν ἀτραπὸν τὴν διὰ τοῦ ὄρους φέρουσιν
εἰς τὰς Θερμοπύλας. Ταῦτα δὲ μαθὼν ὁ
Ξέρξης τοὺς ἀθανάτους ταύτῃ ἔπεμψεν, 50
κελεύων αὐτοὺς ἐκ τοῦ ὀπισθεν λαβεῖν
τοὺς Ἕλληνας. Οἱ δὲ Ἕλληνες μαθόντες
τί γίνεταί πρῶτον μὲν ἡπόρουν τί δεῖ
πρᾶξαι, τέλος δὲ ἔδοξε τῷ Λεωνίδῃ τοὺς
μὲν ἄλλους ἀποπέμψαι πρὸς τὴν Ἀττικὴν, 55
αὐτὸς δὲ ἔμενεν ἐν ταῖς Θερμοπύλαις
τριᾶκοσίους ἔχων Σπαρτιάτας, ἐν νῷ
ἔχων τὰς πύλας φυλάττειν.

Οἱ μὲν οὖν βάρβαροι προσέβαλλον, οἱ
δὲ Σπαρτιάται ἐμάχοντο πρὸς πολεμίους 60
πολλαπλασίους ὄντας καὶ πλείστους δὴ
ἀπέκτειναν τῶν δ' Ἑλλήνων ἄλλοι τε πολ-
λοὶ ἔπεσον καὶ αὐτὸς ὁ Λεωνίδης, ἀνὴρ
ἄριστος γενόμενος. Τέλος δὲ οἱ Πέρσαι

τριᾶκόσιοι, τριᾶκόσιαι,
τριᾶκόσια *trecento*

65 οἱ διὰ τοῦ ὅρους διελθόντες παρεγένοντο
καὶ ἐκ τοῦ ὀπισθεν προσέβαλον. Τότε δὴ
οἱ Σπαρτιᾶται εἰς τὸ στενὸν τῆς ὁδοῦ
ἀνεχώρουν καὶ ἐνταῦθα ἐμάχοντο ἕως
ἅπαντες ἔπεσον.

70 Οἱ δὲ Ἕλληνες μετὰ τὸν πόλεμον τοὺς
τριᾶκοσίους ἔθαψαν ὅπου ἔπεσον καὶ



μνήμα ἐποίησαν τῷ Λεωνίδῃ,λέοντα
λίθινον, ὃν καὶ νῦν ἔξεστιν ἰδεῖν. Καὶ
τοῦτο τὸ ἐπίγραμμα ἐν στήλῃ λιθίνῃ
75 ἔγραψαν·

ὦ ξεῖν', ἄγγελον Λακεδαιμονίοις ὅτι τῇδε
κείμεθα τοῖς κείνων ῥήμασι πειθόμενοι.

ἕως *finché* (*non*)

θάπτω (θαφ-) *seppellisco*

δι-έρχομαι (: διαβαίνω,
διαπεράω)

ἀνα-χωρέω

οἱ ἄνθρωποι θάπτουσι τοὺς
ἀποθανόντας



τὸ ἐπίγραμμα
(τοῦ ἐπιγράμματος)



ὁ παῖς γράφει



ἡ στήλη
(τῆς στήλης)

ξεῖν' = ξένη
ἄγγελλω < ἄγγελος
τῇδε : ἐνθάδε, ἐνταῦθα
κείμεθα : μένομεν ἀκίνητοι
κείνων = ἐκείνων
τὸ ῥῆμα (τοῦ ῥήματος) : ὁ λόγος

ναυμαχέω < ναυμαχία

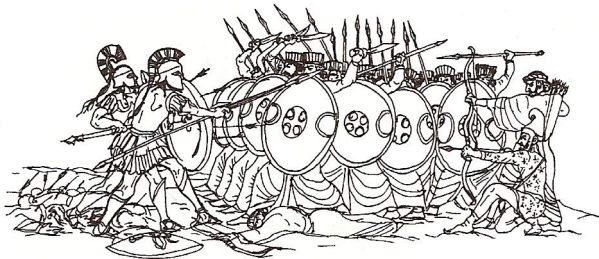


δύο ὀπλῖται ἀντέχουσιν
τοῖς βαρβάροις

ἐδύναντο : δυνατοὶ ἦσαν

τὸ Φάληρον (τοῦ Φαλήρου)
: λιμὴν τῶν Ἀθηναίων

Ἐν δὲ τούτῳ κατὰ θάλατταν οἱ Ἕλληνες
πρὸς τῷ Ἀρτεμισίῳ μένοντες τὰ στενὰ
ἐφύλαττον καὶ ναυμαχοῦντες τοὺς 80
βαρβάρους ἐνίκησαν καίπερ πλέονας ὄντας
καὶ ἡμῦναν. Ὡς δὲ οἱ βάρβαροι τὰς
Θερμοπύλας εἶλον, οἱ Ἕλληνες οὐκέτι
ἐφύλαττον τὰ στενὰ ἀλλὰ πρὸς τὴν
Σαλαμῖνα ταῖς ναυσὶν ἀνεχώρουν. Κατὰ 85



δὲ γῆν οὐκέτι ἐδύναντο ἀντέχειν τοῖς
βαρβάροις ἀλλὰ ἔφευγον πρὸς τὴν
Πελοπόννησον, τὴν τε Βοιωτίαν καὶ τὴν
Ἀττικὴν τοῖς πολεμίοις καταλιπόντες.
Οὕτως οὖν οἱ βάρβαροι κατὰ μὲν γῆν 90
προχωρήσαντες ταῖς Ἀθήναις προσβαλεῖν
ἐν νῷ εἶχον, κατὰ δὲ θάλατταν εἰς τὸ
Φάληρον πλεύσαντες ἐν τῷ λιμένι ὥρμουν.»

ΔΥΟ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΕΡΙΖΟΥΣΙΝ

Ἐν ᾧ δὲ διελέγοντο ὁ τε Δικαιοπόλις
καὶ ὁ Φίλιππος καὶ ὁ ναύτης, ἐξαίφνης
ἀνθρώπων ἐν τῇ νηϊ μέγα βοώντων
ἤκουσαν. Δύο γὰρ ἄνθρωποι ἐρίζοντες
ἀλλήλοισι μάλα τὰς ἐαυτῶν φωνὰς
ἐπῆρον.

100 Ὁ μὲν ἕτερος, «οὐ μὰ Δία,» ἔφη, «οὐ
καταπρόϊξει τοῦτο λέγων» ὁ δὲ ἕτερος
ἀποκρινόμενος, «βάλλ' ἐς κόρακας,» ἔφη.
Πάντες δὲ οἱ ἐν τῇ νηϊ, ταύτας τὰς βοάς
τε καὶ τοῦτον τὸν θόρυβον ἀκούσαντες,
105 τοῖς ἐρίζουσιν ἐπλησίασαν, τὴν ταύτης
τῆς ἔριδος αἰτίαν γινώσκειν βουλόμενοι.
Οἱ μὲν ἄνδρες, «παῖε, παῖε τὸν
πανοῦργον,» γελάσαντες ἔλεγον, αἱ δὲ
γυναῖκες κλάζουσαι, «παύετε, παύετε
110 τοὺς ἀνθρώπους ἐρίζοντας.»

Ὁ δὲ Δικαιοπόλις· «Τί ἐστίν; τίς οὗτος
ὁ θόρυβος; τί τοῦτο τὸ πρᾶγμα; τίνες δὲ
οἱ βοῶντες;»

ἐρίζω *litigo*

οὐ καταπρόϊξει (+ part.)
non la passerai liscia

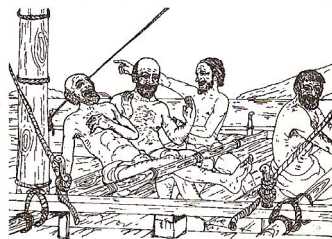
ἐπ-ῆρον < ἐπ-αίρω

ἕτερος, ἐτέρᾳ, ἕτερον

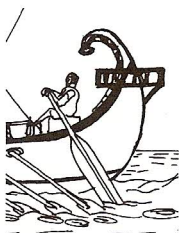
πλησιάζω = προσχωρέω

ἡ ἔρις (τῆς ἔριδος) < ἐρίζω

παῖω = τύπτω
ὁ πανοῦργος (τοῦ πανούργου)
: ὁ κακὸς ἄνθρωπος
(πανοῦργος, -ον)



οἱ ἄνθρωποι γελῶσιν (< γελάω)
(γελάω, ἐγέλασα)



ὁ κυβερνήτης (τοῦ κυβερνήτου)
προσ-δραμών < προσ-τρέχω
(δραμ-)



ὁ Ἡρακλῆς
(ὦ Ἡράκλεις,
τὸν Ἡρακλέα,
τοῦ Ἡρακλέους,
τῷ Ἡρακλεῖ)
Ἡράκλεις! :
Νῆ τὸν Ἡρακλέα!

ἔπαισε < παίω
ἢ κραυγή (τῆς κραυγῆς) = ἡ βοή

κάκιστος, κακίστη, κάκιστον =
μάλιστα κακός

Ὁ δὲ ναύτης ὁ γεραιός, «ἐγὼ μὲν,» ἔφη,
«ἀγνοῶ· δεῖ δ' ἡμᾶς γινώσκειν τί ¹¹⁵
γίγνεται. Ἄγετε δὴ, ἔλθετε μετ' ἐμοῦ.» Καὶ
ταῦτα εἰπὼν ἐπῆρεν ἑαυτὸν καὶ ἐβάδισε
πρὸς τοὺς ἐρίζοντας.

Ὁ δὲ κυβερνήτης προσδραμών,
«Ἡράκλεις, τί τοῦτο;» ἔφη, «τί τοῦτο τὸ ¹²⁰
κακὸν ποτέ ἐστιν; Νῆ τὸν Ποσειδῶ,
μαίνεσθε, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ. Παύσασθε,
παύσασθε ἐρίζοντες πρὸς ἀλλήλους, καὶ
λέγετέ μοι ἐξ ἀρχῆς πόθεν ὑμῖν αὕτη ἡ
ἔρις ἐγένετο.» 125

Ὁ μὲν οὖν ἄνθρωπος ἕτερος, «οὗτος,»
ἔφη, «τὸ μὲν πρῶτον πολλὰ καὶ μεγάλη
τῇ φωνῇ κακῶς ἔλεγεν, ἔπειτα δὲ καὶ
ἔπαισέ με, καὶ τοσαύτην κραυγὴν καὶ
θόρυβον ἐποίησεν ὥστε καὶ σὺ καὶ οὗτοι ¹³⁰
οἱ ἄλλοι πάντες ἦλθετε. Μαίνεται, ὥς ἐμοὶ
δοκεῖ, οὗτος ὁ ἄνθρωπος.»

Ὁ δὲ ἕτερος ὑπολαβὼν, «εἰπέ μοι,» ἔφη,
«ὦ κάκιστε ἀνδρῶν πάντων· ἄρα τοῦτο

μαίνομαι *son fuori di me,*
impazzisco, infurio

135 τολμῶς καὶ ἐμβλέπων ἐμοὶ λέγειν;»

Ὁ δὲ ἀποκρινόμενος, «σῖγα,» ἔφη, «ὦ
πανοῦργε· σὺ γὰρ ἐπ' ἐμέ, ἐλεύθερον ἄνδρα
ὄντα, ἔλαβες βακτηρίαν καὶ ἐμέ ἔπαισες.
Ἄρ' οὐχ ὕβρις αὕτη ἐστὶ πολλή;»

140 Ὁ δὲ ἕτερος· «Νῆ Δία, καὶ καλῶς
ἐποίησα τύπτων σέ ὄντα οὐ μόνον
κλέπτην ἀλλὰ καὶ κατάσκοπον τῶν
Λακεδαιμονίων, καὶ οὐ τῷ ὄντι ἔμπορον
Ἀθηναίων.»

145 Ὁ δέ· «Τί λέγετε, ὦ ἄνθρωποι; ἄρ' οὐχ
ὕβριζι με οὗτος ὁ πανοῦργος;»

Ὁ δὲ ἕτερος· «Βούλει σιωπᾶν; Ἦκουε
δέ, ὦ κυβερνήτα· αὕτη γὰρ ἡ τῆς ἔριδος
ἀρχὴ ἐγένετο. Ἐπῶξε γὰρ οὗτος τοιαῦτα

150 δι' ἃ ὑπ' ἐμοῦ νῦν εἰκότως μισεῖται. Δεῖ δὲ
καὶ ὑμᾶς πάντας, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
ταῦτα τὰ πράγματα ἅπαντα ἀκοῦσαι.
Οὗτος γὰρ ὁ ἄνθρωπος οὐκ ἔστιν ἔμπορος
Ἀθηναῖος, ὥς φαίνεσθαι βούλεται, ἀλλὰ,

155 κατάσκοπος τῶν Λακεδαιμονίων ὢν, ἐν

διὰ + acc. *per, a causa di*

ἐμ-βλέπω (+ dat.)

σῖγα! = σίγα!

ὕβρις πολλή = ὕβρις μεγάλη



ὕβριζω : ὕβρει χρώμαι, ὕβριν ἔχω
ὕβριζι με : ὕβριν ἔχων κακῶς
με λέγει

σιωπάω = σιγάω

διὰ + acc.

εἰκότως μισεῖται : οὐκ ἂτοπὸν
ἐστὶν εἰ μισεῖται



ὁ Λακεδαιμόνιος ἐπιβουλεύει
τῷ Ἀθηναίῳ
ξενίζω : λέγω,
λαλέω, ὥσπερ ξένος

ἰσχυρότερος (-ᾱ, -ον)... ἤ...

ἀνδρείότερος (-ᾱ, -ον)... ἤ...

σωφρονέστατος (-η, -ον)

σωφρονέστερος (-ᾱ, -ον)

πονηρός, -ᾱ, -όν = κακός,
πανοῦργος
πονηρότατος, -η, -ον

μισῶ σφόδρα = μάλα μισῶ

τῷ ἡμετέρῳ ἄσται οἰκεῖ ἡμῖν ἐπιβουλεύων.
Ὁ γὰρ τούτου πατὴρ ἐξένιζεν, καὶ οὐχ
οἶός τ' ἦν καλῶς ἀπτικίζειν· ἐγὼ δὲ αὐτὸν
τοῦτόν τε καὶ ξένον τινὰ ἐν τῇ ἀγορᾷ
Δωριστὶ διαλεγομένους εἶδον. Νῦν δὲ δὲ 160
τούτου ἤκουσα ὑπὲρ τῶν Λακεδαιμονίων
λέγοντος· ἔλεγε γὰρ ὅτι ἡ τῶν Σπαρτιατῶν
πόλις ἰσχυροτέρᾳ ἢ ἡ ἡμετέρᾳ ἐστίν, καὶ
ὅτι οἱ Λακεδαιμόνιοι ἀνδρείότεροι ἢ οἱ
Ἀθηναῖοι ἀεὶ ἐγένοντο ἐν ταῖς μάχαις, 165
καὶ ὅτι οἱ Λακεδαιμόνιοι σωφρονέστατοί
εἰσι πάντων τῶν Ἑλλήνων καὶ πολλῶ
σωφρονέστεροι τῶν Ἀθηναίων, καὶ ἄλλα
τοιαῦτα πολλά.»

Ὁ δὲ κυβερνήτης, «ὦ κάκιστε καὶ 170
πονηρότατε ἀνθρώπων,» ἔφη, «ταῦτα δὴ
τολμᾷς λέγειν πρὸς ἡμᾶς;»

Ὁ δὲ ἔμπορος μάλιστα φοβούμενος,
«οὐδαμῶς, ὦ κυβερνήτα,» ἔφη· «ἐγὼ δὲ
μῖσῶ μὲν τοὺς Λακεδαιμονίους σφόδρα, 175
καὶ οὐκ ἄγνοῶ ὅτι ἄριστοι τῶν Ἑλλήνων

ἀπτικίζω *parlo il dialetto* Δωριστὶ *in dialetto dorico attico*

οἱ Ἀθηναῖοι εἰσιν, τὴν ἀρχὴν τὴν κατὰ
 θάλατταν ἔχοντες καὶ πλέονας τριήρεις
 ἢ οἱ Λακεδαιμόνιοι· ἐκεῖνοι γὰρ μείζονα
 180 μὲν στρατὸν ἔχουσιν ἢ ἡμεῖς κατὰ γῆν,
 πολλῶ δὲ ἐλάττονας ναῦς τε καὶ ναύτας.
 Οὐδεὶς γὰρ ἄγνοεῖ ὅτι τῇ ναυτικῇ τέχνῃ
 ἀμείνονές εἰσιν οἱ Ἀθηναῖοι ἢ πάντες οἱ
 ἄλλοι Ἕλληνες. Τοῦτο μόνον ἔλεγον, ὅτι
 185 οἱ Λάκωνες, οἷς ἀεὶ ἀγανακτοῦμεν, οὐκ
 εἰσιν αἵτιοι ἡμῖν ἀπάντων τῶν κακῶν.
 Πῶς δ' οὐκ εἰμι ἀληθέστατα Ἀθηναῖος;
 Ὑμέτερος γὰρ εἰμι πολίτης, ὦ φίλοι,
 Ἀθηναῖος ὢν καὶ τὰ πρὸς πατρός καὶ τὰ
 190 πρὸς μητρός· διαβάλλει γὰρ ὃδε ὁ ἀνὴρ
 τὸν πατέρα μου, ἐπεὶ ἐξένιζεν· ἐκεῖνος
 γὰρ ἐν πολέμῳ, ὑπὸ τῶν πολεμίων
 ληφθεὶς, δοῦλος ἐγένετο, καὶ πολὺν
 χρόνον ἐν ἀλλοτρίᾳ χώρᾳ ἔμεινεν, καὶ
 195 διὰ τοῦτο οὐκέτι οἷός τ' ἦν καλῶς
 ἀττικίζειν. Ἦν δὲ τῷ ὄντι ἀστός, καὶ οὐ
 ξένος, ὥσπερ ὃδε ὁ ἀνὴρ φλυαρεῖ, ἐπεὶ

πλέων, πλέον < πολὺς

μείζων, μεῖζον < μέγας

ἐλάττων, ἔλαττον < ὀλίγος

ὁ Λάκων (τοῦ Λάκωνος)
 = ὁ Λακεδαιμόνιος

ἀληθέστατα

καὶ τὰ πρὸς π. καὶ τὰ πρὸς μ.
 : ἐπεὶ καὶ ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ
 Ἀθηναῖοι ἦσαν
 διαβάλλω : ψευδῶς καὶ κακῶς
 λέγω
 ὅ-δε, ἡ-δε, τό-δε
 = οὗτος, αὕτη, τοῦτο

ὁ ἀστός (τοῦ ἀστοῦ) < ἄστν
 : ὁ Ἀθηναῖος

ληφθεὶς *preso, catturato,*
fatto prigioniero

στρατεύομαι : μάχομαι
τελευτάω = ἀποθνήσκω

(Ὅμηρου Ὀδύσσεια, α, 3)
ἶδον = εἶδον
ἄστεα = ἄστη
νόον (= νοῦν) : τοὺς τρόπους

ἡ διάλεκτος (τῆς διαλέκτου)
 < διαλέγομαι
ἡ διαβολή (τῆς διαβολῆς)
 < διαβάλλω

Ἀθηναῖοι εἰσι καὶ ὁ ἐκείνου πατήρ
Χαρίσιος καὶ ἡ μήτηρ. Περὶ δὲ τῆς μητρὸς
πρὸς ὑμᾶς λέγειν βούλομαι τάδε· ἐμοὶ ἦν 200
πάππος, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῆς μητρὸς
πατήρ, ὃς ἦν εἷς τῶν ἐν Μαραθῶνι
στρατευσαμένων καὶ τελευτησάντων, καὶ
ὁ ἐκείνου ἀδελφὸς ἐτελεύτησε πρὸς τῇ
Σαλαμῖνι μετὰ Θεμιστοκλέους στρατεύο- 205
μενος. Ἦκούσατε δὲ τοῦδε τοῦ ἀνδρὸς
λέγοντος ὅτι ἐμὲ εἶδεν ἐν τῇ ἀγορᾷ ξένῳ
τινὶ Δωριστὶ διαλεγόμενον. Τί δέ; Ἐμπορος
γὰρ ὢν, ἐκ τῆσδε τῆς πόλεως πολλάκις
ὥρμησα καὶ ἐκ τῆσδε τῆς θαλάττης 210
ἐπλευσα μὲν εἰς πολλὰς ἄλλᾱς χώρας,
πολλῶν δ' ἀνθρώπων ἶδον ἄστεα καὶ νόον
ἔγνων, ὥσπερ ὁ Ὅμηρος λέγει περὶ τοῦ
Ὀδυσσέως. Οὐδὲν οὖν ἄτοπόν ἐστιν ὅτι
πλείστων ἀνθρώπων καὶ τὰς διαλέκτους 215
ἔμαθον. Μὴ οὖν πίστευε τῷδε τῷ ἀνθρώπῳ
ψευδῇ λέγοντι καὶ διαβολᾶς, ὦ κυβερνήτα.
Πρὸς ὑμᾶς δέ, ὦ ἄνδρες, τί δεῖ με πλείονα

ἔγνων *conobbi*

λέγειν; Οἶμαι γὰρ ὅτι νῦν ὑμεῖς οὐδὲν
220 ἄγνοεῖτε, ἐπεὶ τὰ ἀληθῆ ἠκούσατε.»

Ὁ δὲ κυβερνήτης, «νῦν δέ,» ἔφη,
«ἡσυχάζετε καὶ μὴ θορυβεῖτε μηδὲ
μάχεσθε πρὸς ἀλλήλους· δεῖ γὰρ ἡμᾶς
ἡσύχως πλεῖν καὶ εἰς τὴν Ἐπίδauρον
225 ἀφικνεῖσθαι. Σὺ μὲν οὖν, ὧ ἔμπορε, μὴ
λέγε ὑπὲρ τῶν Λακεδαιμονίων, σὺ δέ, ὧ
ναῦτα, μὴ ἀγανάκτει καὶ ἡσυχος ἔχε.»
Τάδε εἰπὼν ἀπῆλθεν, καὶ δι' ὀλίγου καὶ
πάντες οἱ ἄλλοι ἐκάθισαν.

230 Ὁ δὲ Δικαιοπόλις· «Ἴδού, ὧ γέρον, ὅση
ἐστὶν ἡ τῶν πρᾶγμάτων μεταβολὴ ἐν τῇδε
τῇ ἡμετέρᾳ χώρᾳ· σὺ μὲν γὰρ ἡμῖν διηγοῦ
ὥς πάντες οἱ Ἕλληνες, οἳ τε Λακεδαι-
μόνιοι καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, ἅμα ἐμαχέσαντο
235 πρὸς τοὺς βαρβάρους ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας·
νῦν δὲ οἱ ἄνθρωποι ἐν τῇ αὐτῇ πόλει
οἰκοῦντες μῖσοῦσιν ἀλλήλους, καὶ αἰτίαν
τινὰ ἔχθρᾶς τε καὶ μάχης ζητοῦσιν. Τότε
μὲν γὰρ οἱ Ἕλληνες πάντα τὴν Ἑλλάδα

πλείων, πλεῖον = πλέων, πλέον

διηγοῦ < διηγέομαι (*imperf.*)

ἡ ἔχθρα (τῆς ἔχθρας) < ἐχθρός

ἡ μεταβολή, τῆς μετα-
βολῆς *il cambiamento,*
la trasformazione

κοινήν π. : τῶν πάντων
Ἑλλήνων π.
(κοινός, -ή, -όν)

δια-φυλάττω (φυλακ-)

ὅπως : πῶς

κοινήν πατρίδα ἐνόμιζον, νῦν δὲ μόνον 240
τῶν ἑαυτῶν οἴκων ἐπιμελοῦνται. Οἱ μὲν
οὖν ἡμέτεροι πρόγονοι διεφύλαξαν τήν
τε πρὸς τοὺς Ἑλληνας ὁμόνοιαν καὶ τήν
πρὸς τοὺς βαρβάρους ἔχθρᾱν· ὁμόνοια γὰρ
μέγιστον ἀγαθὸν ἐδόκει ταῖς πόλεσιν 245
εἶναι. Νῦν δὲ οὐ μόνον οἱ Ἀθηναῖοι
μισοῦσι τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ οἱ
Λακεδαιμόνιοι μισοῦσι τοὺς Ἀθηναίους,
ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἔχθρᾱν
ἔχουσι πρὸς ἀλλήλους. Φεῦ, φεῦ τῆσδε 250
τῆς πόλεως.»

Ὁ δὲ Φίλιππος παραλαβὼν, «ἐγὼ δέ,»
ἔφη, «βούλομαι ἀκούειν ὅπως οἱ Ἀθηναῖοι
ἐμαχέσαντο πρὸς τοὺς βαρβάρους ἐν τῇ
Σαλαμῖνι. Μὴ οὖν παύου διηγούμενος, ᾧ 255
ναῦτα, ἀλλ'εἰπὲ ἡμῖν τί ἐγένετο ἐπεὶ οἱ
βάρβαροι ἐν τῷ λιμένι ὥρμουν.»

Ὁ δὲ ναύτης, «ἡσυχάζετε οὖν,» ἔφη,
«καὶ ἀκούετε.»

260

ἡ ὁμόνοια, τῆς ὁμονοίας ὅπως *come*
la concordia